ResearchGate

معرفی
سایت ریسرچ‌گیت برای مهندسان برق

مصطفی عیدیانی/ موسسه آموزش عالی خراسان/ eidiani@khorasan.ac.ir

چکیده

در این مقاله، به‌طور خلاصه سایت ریسرچ‌گیت (دروازه تحقیق)، به‌طور عمومی و به‌طور اختصاصی برای رشته برق، معرفی شده است. همچنین با کمک این سایت، شاخص‌های علمی بعضی از اساتید برق با هم و با دارندگان جایزه نوبل مقایسه شده است.

کلمات کلیدی: ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار، اسکوپوس، ارجاع، شاخص H

۱- مقدمه

شبکه‌های اجتماعی از گروه‌ها و افراد مختلفی تشکیل شده‌اند که یک وابستگی، ایده، تبادل مالی، دوستی، خویشاوندی و ... با یکدیگر دارند. بعضی از شبکه‌های اجتماعی عمومی هستند مثل فیس‌بوک[۱]، توییتر[۲]، اورکات[۳] و مای‌اسپیس[۴] و بعضی از شبکه‌های اجتماعی، اختصاصی هستند مثل لست اف.ام[۵] (موسیقی)، گودریز[۶] (کتاب)، فلیکر[۷] (عکس)، اینستاگرام[۸] (عکس و ویدئو)، لینکدین[۹](تجارت) و ریسرچ‌گیت[۱۰] (محققان و دانشمندان) [۱-۲].

مهم‌ترین تفاوت بین سایت ریسرچ‌گیت با بقیه شبکه‌های اجتماعی، واقعی بودن و محقق بودن کاربران است و همچنین، تبلیغات، اسپم، عکس و مطالب کم ارزش در سایت وجود ندارد.

ریسرچ‌گیت، معتبرترین سایت اجتماعی پژوهشگران و محققان در دنیاست که تقریباً، تمامی دانشگاه‌ها و موسسات در سراسر جهان، در آن عضویت دارند و بیش از ۶ میلیون از اساتید و دانشجویان سراسر جهان نیز از کاربران این وبگاه به شمار می‌آیند [۳-۵].

ریسرچ‌گیت در سال ۲۰۰۸ توسط دو ویروس‌شناس به نام‌های ایاد مدیش[۱۱] و سورن هاف‌مایر[۱۲] راه‌اندازی شد. در این سایت، هم دانشگاه‌ها و هم کاربران رتبه‌بندی می‌شوند و این رتبه‌بندی، بر اساس ارزش محققی است که در این سایت عضو است و با RG[۱۳] نمایش داده می‌شود. RG، ترکیبی از تعداد مقالات، ارزش مقالات، سؤال با ارزش از بقیه محققین، جواب با ارزش به محققان و ... تشکیل شده است [۳-۵].

این سایت علاوه بر عضویت رایگان، امکان دسترسی رایگان به بسیاری از مقاله‌های تمامی اساتید جهان را فراهم کرده است. حتی اگر استادی، مقاله خود را به دلیل قانون کپی رایت، در این سایت بارگذاری نکرده باشد؛ ولی باتجربه شخصی، با گذاشتن پیام خصوصی، ۱۰۰٪ اساتید، مقاله‌های خود را ارسال می‌کنند.

در این مقاله سعی شده است تا علاوه بر اطلاعات عمومی سایت ریسرچ‌گیت، نتایج تخصصی مهندسی برق نیز از آن استخراج شود که در بخش‌های بعدی، به آن‌ها اشاره می‌شود. در بخش دوم مقاله، دو ویژگی مهم سایت معرفی می‌شود و در بخش سوم، اطلاعات دانشگاه‌های ایران در سایت ریسرچ‌گیت، آورده شده است. در بخش چهارم مقاله، شاخص‌های علمی بعضی از اساتید برق ایران در سه سایت ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار[۱۴] و اسکوپوس[۱۵] مقایسه شده است و در انتها، نتیجه‌گیری و مراجع آورده شده است.

۲- ویژگی‌های سایت ریسرچ‌گیت

دو ویژگی مهم سایت ریسرچ‌گیت، بخش سوالات و دریافت رایگان مقاله است که به ترتیب توضیح داده می‌شود.

۲-۱- بخش سوالات

شاید یکی از مهم‌ترین بخش‌های موردنیاز کلیه محققان و به‌خصوص دانشجویان، بخش سوالات ریسرچ‌گیت باشد. معمولاً اساتید راهنما، نه وقت کافی و نه اطلاعات جامعی در تمام زمینه‌ها دارند. ولی

بسیاری از محققان در دنیا، علاقه خاصی به کمک و پاسخگویی به افراد دارند. به تجربه ثابت شده است هیچ سوالی بی‌پاسخ نمی‌ماند و مهم‌ترین بخش آن این است که پاسخ‌ها از طرف افراد صاحب‌نظر در سراسر دنیا داده می‌شود و این موضوع در هیچ سایت دیگری وجود ندارد.

شکل (۱)، یک نمونه سوال را نشان می‌دهد که سوال‌کننده، به دنبال یک مدل از محدودکننده جریان خطا در نرم‌افزارهای مختلف مهندسی برق می‌باشد. در عرض چند روز (شکل ۲)، بهترین متخصصان، پاسخ‌های مناسبی با لینک‌های مناسب، نوشته‌اند که می‌تواند به این محقق در روند یک پروژه، کمک شایانی داشته باشد و این کمک، به رایگان انجام شده است.

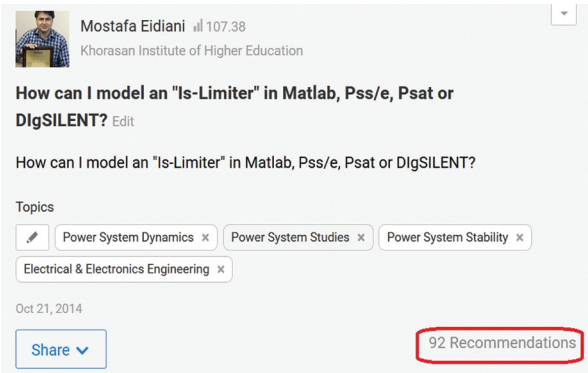

شکل ۱: پرسیدن سوال در ریسرچ‌گیت و نمایش تعداد افراد متقاضی جواب این سوال

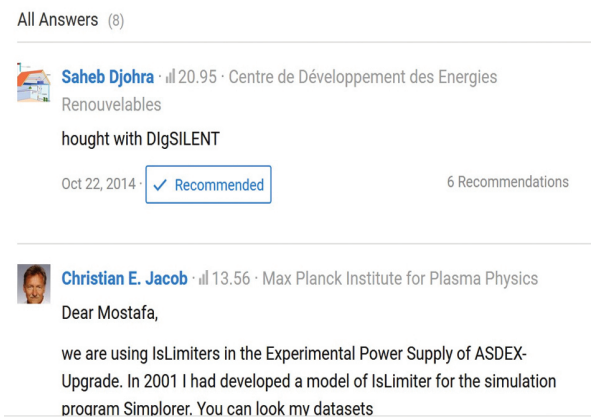

شکل ۲: پاسخ به سوال‌های پرسیده شده در ریسرچ‌گیت از طرف محققان واقعی و متخصص از سراسر جهان

۲-۲- دریافت رایگان مقاله‌های پولی

همان‌طور که قبلاً گفته شد؛ یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های سایت ریسرچ‌گیت، امکان دریافت جدیدترین مقاله‌های منتشر شده به‌صورت رایگان و سریع است. مثلاً در شکل (۳) دیده می‌شود که دو عضو هیات علمی دانشگاه تهران، جدیدترین مقاله‌های خود را در این سایت منتشر کرده‌اند. یکی از آن‌ها مقاله خود را بارگذاری کرده است و امکان دانلود آن وجود دارد و نفر دیگر، فقط چکیده اطلاعات آن را منتشر کرده است. ولی امکان درخواست مقاله از نویسنده به‌طور خصوصی وجود دارد.

همچنین در شکل (۴) دیده می‌شود که با جستجوی مقاله‌های مرتبط با پایداری گذرا، بیش از ده هزار مقاله پیدا شده است که بعضی از آن‌ها بارگذاری شده و به رایگان قابل دسترس است و بقیه آن‌ها را می‌توان به‌صورت خصوصی، از نویسنده مقاله درخواست کرد. این موضوع برای کشور ما که دانشجویان و مهندسان برق، امکان پرداخت هزینه مقاله‌ها را به دلایل مالی یا وجود تحریم ندارند؛ بسیار با ارزش است.

شکل ۳: جدیدترین مقاله‌های منتشر شده توسط دو عضو هیات علمی دانشگاه تهران در سایت دانشگاه تهران در ریسرچ‌گیت [۶]

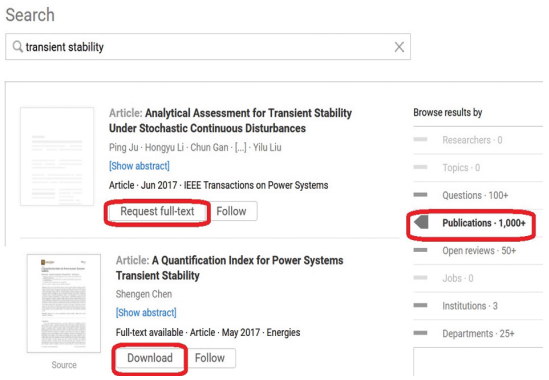

شکل ۴: جستجوی مقاله‌های مرتبط با پایداری گذرا در ریسرچ‌گیت

۳- اطلاعات دانشگاه‌ها در سایت ریسرچ‌گیت

همان‌طور که در جدول (۱) دیده می‌شود ده دانشگاه برتر ایران از نقطه نظر سایت ریسرچ‌گیت، جمعاً ۵۶ هزار نفر عضو دارد و انتشارات آن‌ها، جمعاً به ۵۲ هزار نسخه رسیده است که اهمیت این سایت، برای محققان و دانشجویان این دانشگاه‌ها را نشان می‌دهد. البته رتبه‌بندی سایت ریسرچ‌گیت با بقیه رتبه‌بندی‌ها، کمی تفاوت دارد.

جدول ۱: ده دانشگاه برتر از نقطه نظر سایت ریسرچ‌گیت

ردیف	دانشگاه	تعداداعضا	امتیاز کل	تعداد انتشارات	حداکثر RG
۱	تهران	۱۶,۵۳۶	۳۸,۸۶۶	۱۱,۵۳۸	۷۲
۲	علوم پزشکی تهران	۴,۲۸۱	۳۶,۳۶۷	۱۰,۱۹۷	۵۴
۳	تربیت مدرس	۶,۱۷۳	۲۰,۰۰۴	۵,۶۰۲	۴۵
۴	امیرکبیر	۷,۸۳۹	۱۹,۲۹۶	۳,۸۳۲	۵۴
۵	شهید بهشتی	۲,۶۰۷	۱۶,۷۵۷	۴,۰۰۶	۴۵
۶	شریف	۵,۱۷۰	۱۴,۷۰۹	۵,۸۱۳	۴۵
۷	فردوسی	۴,۶۰۷	۱۳,۹۹۰	۲,۵۷۵	۴۵
۸	پزشکی شیراز	۲,۰۴۵	۱۳,۳۸۸	۳,۷۳۷	۴۵
۹	علم و صنعت	۵,۲۵۱	۱۳,۱۹۰	۳,۲۵۰	۴۵
۱۰	اصفهان	۲,۲۱۷	۷,۷۶۶	۱,۶۷۱	۴۵
جمع		۵۶,۷۲۶	۱۹۴,۳۳۳	۵۲,۲۲۱	-

یکی از اطلاعات بسیار مفید این سایت، نحوه مشارکت هر دانشگاه با بقیه جهان است که در یک شکل و به‌طور خلاصه، این ارتباطات را نشان می‌دهد. شکل (۵) نحوه همکاری دانشگاه تهران و شکل (۶)، نحوه همکاری دانشگاه اصفهان را با جهان نشان می‌دهد. دانشگاه تهران، بیشتر با امریکا و مالزی مقاله مشترک منتشر کرده است و دانشگاه اصفهان بیشتر با اروپا، ژاپن و استرالیا مقاله مشترک دارد.

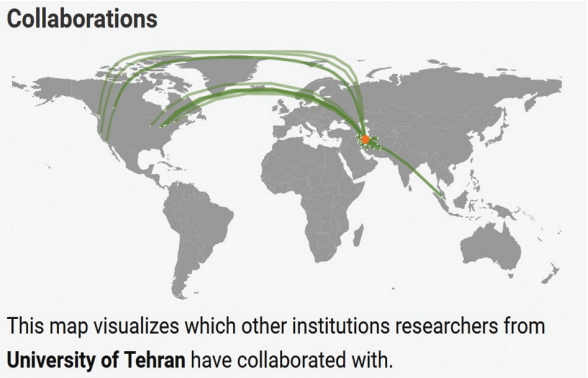

شکل۵: نحوه همکاری دانشگاه تهران با جهان

شکل۶: نحوه همکاری دانشگاه اصفهان با جهان

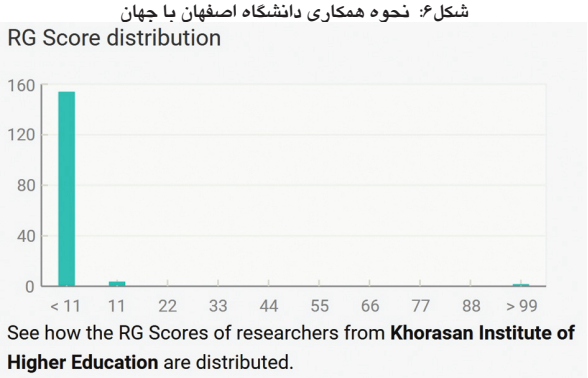

شکل۷: نحوه توزیع امتیاز اعضای یک دانشگاه

جدول۲: مقایسه شاخص‌های علمی بعضی از اساتید برق ایران
در سه سایت ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار و اسکوپوس با RG بالاتر از ۳۰

ردیف	رتبه علمی	ریسرچ‌گیت					گوگل اسکولار		اسکوپوس
		امتیاز RG	تعداد انتشارات	خوانده شده	ارجاعات	h-index	ارجاعات	h-index	h-index
۱	استاد	۴۲,۶۰	۳۶۴	۱۷۰۴۵	۵۰۵۴	۳۶	۶۷۷۳	۴۱	۳۳
۲		۴۰,۹۸	۴۴۲	۲۹۴۲۳	۳۸۳۲	۲۹	۵۵۳۱	۳۲	۲۸
۳		۳۹,۴۱	۲۹۴	۲۹۸۸۷	۳۹۲۷	۳۳	۵۰۳۶	۳۷	۳۱
۴		۳۹,۰۹	۳۴۲	۱۹۵۳۸	۳۱۷۹	۳۱	۴۲۷۲	۳۶	۲۸
۵		۳۴,۱۵	۲۶۴	۱۰۷۹۱	۱۲۶۱	۱۷	۱۷۸۰	۲۱	۱۷
۶		۳۳,۱۸	۱۶۵	۲۶۲۰	۱۸۳۳	۲۱	۲۰۰۳	۲۱	۱۷
۷		۳۲,۹۳	۱۱۷	۸۸۹۴	۱۶۵۱	۲۳	۲۰۶۱	۲۴	۲۱
۸		۳۲,۰۱	۱۴۴	۵۱۷۹	۸۹۶	۱۸	۱۱۹۵	۱۹	۱۸
۹		۲۹,۹۳	۱۳۰	۳۴۱۱	۱۰۷۰	۱۹	۱۳۷۳	۲۰	۱۶
*۱۰	استادیار	۱۰۶,۴۹	۲۹۲	۳۹۷۵۹	۱۰۷۸۸	۸۲	۳۵۳۱	۵۳	۴

جدول۳: مقایسه شاخص‌های علمی اساتید برق دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی
در سه سایت ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار و اسکوپوس با RG بالاتر از بیست

ردیف	رتبه	ریسرچ‌گیت					گوگل اسکولار		اسکوپوس
		امتیاز RG	تعداد انتشارات	خوانده شده	ارجاعات	h-index	ارجاعات	h-index	h-index
۱	دانشیار	۳۲,۱۲	۷۶	۱۴۲۰۵	۱۰۷۷	۱۶	۱۵۱۶	۱۸	۱۵
۲	استاد	۳۰,۶۱	۱۱۵	۴۲۹۵	۹۱۳	۱۶	۱۲۲۷	۱۷	۱۵
۳	دانشیار	۲۹,۹۳	۷۸	۱۸۵۶	۱۱۸۶	۲۰	۱۵۳۲	۲۰	۲۰
۴	دانشیار	۲۹,۵۲	۷۰	۱۹۷۰	۱۰۹	۵	-	-	۴
۵	استاد	۲۸,۰۷	۱۰۴	۵۲۵۲	۸۲۰	۱۳	۱۰۶۷	۱۶	۱۲
۶	استاد	۲۵,۷۲	۷۳	۱۴۵۲	۶۶۹	۱۴	-	-	۸
۷	دانشیار	۲۴,۶۹	۱۰۳	۱۸۷۶	۲۱۴	۷	۲۵۲	۹	۶
۸	استاد	۲۴,۱۲	۱۰۸	۶۱۴۵	۶۶۱	۱۳	۹۵۱	۱۷	۱۲
۹	استاد	۲۳,۷۲	۷۴	۲۷۳۵	۵۱۱	۱۱	-	-	۱۰
۱۰	استاد	۲۱,۸۳	۷۴	۴۰۸۶	۳۸۳	۱۰	-	-	۸

همچنین برای هر دانشگاه، نحوه توزیع امتیاز اعضای آن دانشگاه را در یک شکل نشان می‌دهد(شکل ۷).

۴- شاخص‌های علمی برخی از اساتید برق ایران در سه سایت ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار و اسکوپوس

در این بخش، اساتید برتر برق ایران با اساتید برتر برق دانشگاه فردوسی مقایسه می‌شوند. همچنین مشخصات افرادی که RG بالاتر از ۱۰۰ دارند با RG برندگان جایزه نوبل مقایسه شده‌اند که در ادامه آورده شده است.

در جدول(۲) به‌عنوان نمونه [۳]، شاخص‌های علمی بعضی از اساتیدی که در کنفرانس بین‌المللی برق همکاری می‌کنند با هم مقایسه شده‌اند. همچنین برای راستی آزمایی سایت ریسرچ‌گیت، از دو سایت گوگل اسکولار و اسکوپوس هم استفاده شده است.

نکات زیر را می‌توان به‌طور خلاصه از جدول (۲) استخراج کرد:

۱- اساتید قدیمی و بازنشسته، اطلاعاتی در سایت ریسرچ‌گیت ندارند.

۲- تعداد معدودی از اساتید، در سایت گوگل اسکولار صفحه شخصی ندارند.

۳- در اکثر موارد، تعداد ارجاعات[۱۶] در گوگل اسکولار از ریسرچ‌گیت بیشتر است.

۴- در بیشتر موارد، تعداد ارجاعات ریسرچ‌گیت از اسکوپوس بیشتر است.

۵- امتیاز بالای صد، برای افرادی به‌دست آمده است که از در بخش پرسش و پاسخ، فعال بوده‌اند [۷].

۶- به ارجاعات ریسرچ‌گیت و گوگل اسکولار، نمی‌توان به عنوان مرجع علمی استناد کرد [۷].

۷- تعداد مقاله‌های خوانده شده، ربطی به کیفیت مقاله‌ها ندارد.

۸- رابطه مستقیمی بین رتبه علمی محقق و امتیاز او وجود ندارد.

در جدول (۳) مانند جدول (۲)، شاخص‌های علمی اساتید برق دانشکده مهندسی دانشگاه فردوسی در سه سایت ریسرچ‌گیت، گوگل اسکولار و اسکوپوس با RG بالاتر از بیست با هم مقایسه شده‌اند.

با مقایسه دو جدول (۲) و (۳) به‌طور خلاصه به نتایج زیر می‌رسیم:

۱- بعضی از اعضای هیات علمی گروه برق دانشگاه فردوسی، در محدوده ده نفر اول اساتید برق ایران قرار دارند.

۲- شاخص‌های علمی منتشر شده در این سه سایت، نشان می‌دهند به‌طور میانگین، شاخص‌های علمی اعضای هیات علمی گروه برق دانشگاه فردوسی، نصف ده نفر اول اساتید برق ایران است.

۳- این دو جدول نشان می‌دهند که هیچ‌کدام از اساتید برق ایران، از «توانایی گوگل» استفاده نمی‌کنند.

با بررسی محققین با RG بیشتر از ۱۰۰، نتایج زیر بدست می‌آید [۷]:

۱- بیشتر محققان، امتیاز خود را از پاسخ دادن به سوالات به‌دست آورده‌اند.

۲- فقط یک نویسنده، امتیاز اصلی خود را از سؤالات به‌دست آورده است.

۳- بیشترین امتیازی که از انتشارات به‌دست آمده است ۳۴٪ است.

همچنین با بررسی بیست نفر اول دارنده جایزه نوبل با بیشترین RG، می‌توان به نتایج زیر رسید [۷]:

۱- هیچ دارنده نوبلی، امتیاز بالاتر از ۵۵ را کسب نکرده است.

۲- تمامی دارندگان نوبل به غیر از یک نفر، امتیازات خود را از انتشارات به‌دست آورده‌اند.

۳- دارندگان جایزه نوبل، هیچ امتیازی از طرح سوال به‌دست نیاورده‌اند.

۵- نتیجه‌گیری

استفاده از سایت ریسرچ‌گیت، برای مهندسان و محققان برق ایرانی که دسترسی به مقاله‌های پولی ندارند؛ بسیار مفید است. با این‌که تعداد اعضای عضو ریسرچ‌گیت زیاد است ولی از توانایی‌ها و امکانات رایگان این سایت استفاده نمی‌شود. در این مقاله نشان داده شد که علاوه بر دانلود رایگان مقاله، به مهم‌ترین سوال‌های تخصصی توسط معتبرترین محققان سراسر دنیا، با سرعت و رایگان پاسخ داده می‌شود. همچنین رابطه نزدیکی بین گوگل اسکولار و ریسرچ‌گیت برقرار است و پیدا کردن مقاله‌های نویسندگان، تعیین ارجاع مقاله‌ها و تعیین شاخص H هر نویسنده، با همکاری این دو سایت به‌خوبی انجام می‌شود.

۶- مراجع

[۱] زهرا بتولی، قابلیت‌های شبکه اجتماعی ریسرچ‌گیت برای پژوهشگران، ماهنامه علمی الکترونیکی، انجمن علمی مدیریت اطلاعات، دوره ۱، شماره ۲، صص ۵۹-۶۸، اردیبهشت ۱۳۹۲.

[۲] نیما یعقوبی ملال، انگیزه‌ها و تعاملات اطلاعاتی دانشمندان در شبکه‌ی حرفه‌ای ریسرچ‌گیت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه خوارزمی، ۱۳۹۳.

[3]https://www.researchgate.net/publication/269139149_On_ResearchGATE

[4] https://en.wikipedia.org/wiki/ResearchGate

[5] https://fa.wikipedia.org/wiki/ریسرچ‌گیت

[6] https://www.researchgate.net/institution/University_of_ Tehran

[7] Enrique Orduna-Malea, Alberto Martín-Martín, Mike Thelwall and Emilio Delgado LópezCózar2, «Do ResearchGate Scores create ghost academic reputations?», accepted for publication in the journal Scientometrics, DOI: https://doi.org/10.1007/s11192-017-2396-9/, 2017.

پی‌نوشت‌ها

1 FaceBook
2 Twitter
3 Orkut
4 MySpace
5 Last.fm
6 GoodReads
7 Flickr
8 Instagram
9 LinkedIn
10 ResearchGate
11 Ijad Madisch
12 Sören Hofmaye
13 ResearchGate Score
14 Google Scholar
15 Scopus
16 Citations

***